

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR Haarlem

INGEKOMEN - 3 MAART 2017

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr K.S. Schipper
CZ/SI

Telefoonnummer +31235144084
schipperk@noord-holland.nl

1 | 8

Betreft: Initiatiefvoorstel "Maatschappelijk verantwoord inkopen naar een hoger plan"

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) informeren wij u over onze reactie op het initiatiefvoorstel "Maatschappelijk Verantwoord Inkopen naar een hoger plan" van de fracties PvdD en CU-SGP. Het initiatiefvoorstel hebben wij op 5 januari ontvangen met daarin het verzoek om onze reactie uiterlijk 13 februari 2017 tegemoet te zien ten behoeve van de agendering voor de commissie EEB van 20 maart 2017.

Uw initiatiefvoorstel omvat 10 maatregelen. Onderstaand gaan wij op elk van deze maatregelen afzonderlijk in.

Voorstel 1: alleen nog biologische bloemen aan te bieden bij gelegenheden als een jubileum.

Achtergrond

De provincie koopt alle bloemen in bij twee bloemisten, waarmee tweejarige contracten zijn afgesloten die lopen tot 1 januari 2018. Beide bloemisten leveren geen biologische bloemen, maar voldoen wel aan diverse duurzaamheidsdoelstellingen. De bloemisten geven aan dat de inkoop van biologische bloemen lastig is, omdat het aanbod zeer beperkt is. Met name in de winter is het aanbod erg eenzijdig.

De bloemist die boeketten levert die door medewerkers via intranet kunnen worden besteld, werkt zoveel mogelijk met duurzame bloemen. Deze bloemist is bovendien voornemens om zich te certificeren voor de Barometer Duurzame Bloemist en voldoet op dit moment al aan een aantal eisen voor certificering. De Barometer Duurzame Bloemist is een onafhankelijk en officieel keurmerk waarmee de bloemist aantoont dat het assortiment bloemen en planten en de bedrijfsvoering in de winkel

Verzenddatum

03 MAART 2017

Kenmerk

903608/912858

Uw kenmerk

903608/903609

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl

duurzamer is. Een voor Barometer Duurzame Bloemist gecertificeerde bloemist heeft geïnvesteerd in:

- een duurzaam assortiment bloemen en planten;
- afvalscheiding en verpakkingen;
- duurzame energie;
- milieuvriendelijke schoonmaak;
- duurzamer vervoer;
- zorg voor medewerkers.

De bloemist die de overige boeketten levert is gecertificeerd voor de Barometer Duurzame Bloemist en beschikt bovendien over de certificaten FFP, MPS-A en Milieukeur. Deze certificaten geven onder meer aan dat de gebruikte producten op milieubewuste wijze zijn geteeld.

Advies

Wij raden het voorstel in de huidige vorm af. De provincie heeft twee lopende contracten met bloemisten tot 2018. Het aanbod van biologische bloemen is zeer beperkt en voldoet niet aan de eisen die wij stellen. Bovendien zouden meer duurzaamheidsaspecten (dan enkel biologisch) een rol moeten spelen bij de aanschaf van bloemen die kunnen worden geborgd door bepaalde certificering. Het kunnen leveren van biologische bloemen zal desalniettemin te zijner tijd als wens kunnen worden opgenomen bij een volgende aanbesteding van de inkoop van bloemen.

Voorstel 2: bij elke maaltijd in het bedrijfsrestaurant een vegetarische en veganistische optie aan te bieden.

Achtergrond

Op de locatie Houtplein wordt in het bedrijfsrestaurant dagelijks een uitgebreid assortiment aangeboden, met onder andere diverse vegetarische producten (broodbeleg, saladebar, warme snacks). De saladebar biedt ook diverse veganistische producten. Bovendien is er elke eerste maandag van de maand een zogenoemde Meatless Monday, waarbij een uitsluitend vegetarisch assortiment wordt aangeboden.

Op de locatie Dreef is een kleiner bedrijfsrestaurant met een beperkt (basis)assortiment van onder andere vegetarische opties. Er is de mogelijkheid om, mits twee dagen van tevoren aangevraagd, maatwerk te verlenen en veganistische opties aan te bieden. De afname is echter dermate laag, dat een volledig aanbod, zoals op de locatie Houtplein, een hogere derving met zich meebrengt. Dit past niet binnen de duurzaamheidsambities van de provincie.

Advies

Het voorstel is grotendeels gerealiseerd. In het bedrijfsrestaurant locatie Houtplein worden al vegetarische en veganistische opties aangeboden. Op de locatie Dreef worden ook vegetarische en veganistische opties aangeboden, met de kanttekening dat de veganistische optie twee dagen van tevoren moet worden aangevraagd. Voor een vergelijkbaar aanbod van vegetarische en veganistische opties als op het Houtplein is de afname op de Dreef te laag en de derving te hoog.

Voorstel 3: de Green Deal circulair inkopen te ondertekenen.

Achtergrond

De Green Deal circulair inkopen die momenteel loopt, gold voor de periode 2015-2016 en bevindt zich in de afrondende fase. In het eerste of tweede kwartaal van 2017 wordt de nieuwe, tweede Green Deal circulair inkopen verwacht. Deze Green Deal 2.0 gaat opnieuw over het aanmoedigen van circulair inkopen, maar zal zich meer richten op specifiek inhoudelijke (inkoop)vraagstukken. Zodra de specifieke inhoud van de Green Deal 2.0 bekend is, kan worden onderzocht of de provincie de Green Deal 2.0 zal ondertekenen.

Advies

Op dit moment kan dit voorstel niet worden gevolgd. De huidige Green Deal gold voor 2015-2016 en wordt nu afgerond. In het eerste of tweede kwartaal van 2017 wordt een nieuwe Green Deal circulair inkopen verwacht. Wanneer dit bekend is, wordt onderzocht of de provincie zal ondertekenen.

Voorstel 4: meer dan twee circulaire aanbestedingen per jaar te doen, bijvoorbeeld door te gebruik te maken van best practices van andere partijen.

Achtergrond

De provincie doet mee aan een Community of Practice (CoP) circulair inkopen van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en werkt hierin samen met gemeenten en bedrijven in de regio. Deze CoP is erop gericht om de inkoop van de deelnemers meer circulair te maken en geldt als duidelijk signaal naar de markt dat de deelnemers van de MRA prominent werk maakt van circulair inkopen. Dit gebeurt onder meer door best practices met elkaar te delen op het gebied van concrete inkooptrajecten en op het vlak van de inbedding van circulair inkopen in de eigen organisatie. Er wordt bovendien gekeken naar andere manieren van samenwerking.

De aanpak op het gebied van duurzaam inkopen wordt in de eerste helft van 2017 gepubliceerd. Hierin zal aandacht zijn voor circulair inkopen en zal de ambitie worden gevormd om meer dan twee circulaire aanbestedingen per jaar te doen. Circulair inkopen leidt niet per definitie tot kostenverhoging, omdat vermeden kosten op bijvoorbeeld het gebied van CO²-uitstoot, grondstoffengebruik en andere milieu-aspecten ook kunnen worden meegerekend. Bovendien kan bijvoorbeeld het hergebruik van materialen zelfs geld opleveren.

Echter niet elk product of dienst leent zich er echter voor om circulair te worden aanbesteed. Bovendien bevindt het circulair aanbesteden zich, ook landelijk, nog in de pioniersfase. Of er daadwerkelijk meer dan twee inkooptrajecten circulair kunnen worden aanbesteed, is dus afhankelijk van de producten of diensten die worden ingekocht per jaar.

Advies

Wij ondersteunen het voorstel. Wij zouden in de aanpak op het gebied van duurzaam inkopen de ambitie kunnen opnemen om meer dan twee circulaire aanbestedingen per jaar te doen, mits de inkooptrajecten die zich aandoen zich daarvoor lenen.

Voorstel 5: bij het circulaire inkopen samen te werken met gemeenten in de regio.

Achtergrond

Zie de achtergrond bij voorstel 4. Naast samenwerking op het gebied circulair inkopen in de CoP van de MRA, wordt ook samengewerkt in een CoP opgezet door het Ministerie van Economische Zaken. De provincie neemt hierin deel met verschillende overheidsorganisaties (gemeenten, waterschap, ministerie) in Nederland om duurzaam inkopen te bevorderen.

Advies

Wij ondersteunen het voorstel. Samenwerking met gemeenten (en andere partijen) in de regio op het gebied van circulair inkopen gebeurt momenteel al in de CoP van de MRA. De provincie kan veel leren van andere partijen, bijdragen aan een duurzamer Nederland en bovendien is het een duidelijk signaal naar de markt dat de deelnemers aan de CoP van de MRA grote waarde hechten aan circulair inkopen.

Voorstel 6: bij de eerstvolgende aanbesteding voor IT en/of telecomdiensten gunningscriteria op te nemen rondom het gebruik van eerlijke materialen en het stimuleren van goede werkomstandigheden bij de productie;

Achtergrond

Een aanbesteding voor IT en/of een telecomdiensten leent zich meestal niet voor het opnemen van gunningscriteria rondom het gebruik van eerlijke materialen en het stimuleren van goede werkomstandigheden bij de productie. Dienstverlening zit juist in advisering of ontwikkeling en heeft (in directe zin) weinig van doen met materialen en werkomstandigheden. Bij sommige ICT-producten is het gebruik van eerlijke materialen of zijn werkomstandigheden wel relevant. Echter, niet alleen deze aspecten van duurzaamheid zijn relevant. Duurzaamheid kan veel ruimer worden gezien en is afhankelijk het product en van de mogelijkheden die de markt biedt.

In een aanbesteding wordt primair gekeken naar de invulling van functionele eisen en wensen. Dat wil zeggen dat er wordt gekeken naar welke functionaliteiten de organisatie (en gebruiker) van een product vraagt en in hoeverre dit door de markt kan worden ingevuld. Het gebruik van eerlijke materialen en het stimuleren van goede werkomstandigheden bij de productie (of een andere duurzaamheidseis) zou een extra doelstelling kunnen zijn. Bij standaard gebruikmaking van gunningscriteria met betrekking tot eerlijke materialen en werkomstandigheden bestaat het risico dat er geen aanbod zal zijn dat zich op die twee aspecten kan onderscheiden. De aspecten zijn immers niet altijd relevant, waardoor een inschrijver geen onderscheidende score kan halen op deze twee specifieke gunningscriteria. Toepassing van de (duurzame) gunningscriteria kan beter per aanbesteding worden afgewogen.

Advies

Wij raden het voorstel in de huidige vorm af. Niet bij elke ICT-aanbesteding zijn de voorgestelde gunningscriteria relevant. Denk bijvoorbeeld aan zuivere ICT-dienstverlening. Wel zouden andere (duurzaamheids)gunningscriteria een rol kunnen spelen bij de eerstvolgende aanbesteding indien de aanbesteding zich daarvoor leent. Het betreft dan een aanbesteding waarbij een marktpartij zich daadwerkelijk kan onderscheiden op duurzaamheidsgebied, zonder afbreuk te doen aan de functionele eisen en wensen die de organisatie stelt.

Voorstel 7: de dienstauto's van de gedeputeerden en CdK bij de eerstvolgende aanbesteding te vervangen voor emissieloze auto's

Achtergrond

Op dit moment worden nieuwe dienstauto's voor het vervoer van gedeputeerden en de Commissaris van de Koning aangeschaft binnen het huidige leasecontract. Dit traject is in de afrondende fase; de voertuigen zijn besteld. Er is gekozen voor de dienstauto's die voldeden

aan de vooraf gestelde eisen op het gebied van milieu, kwaliteit en accessoires. Voor milieu gelden er bijvoorbeeld eisen voor de CO₂-uitstoot en maatschappelijk verantwoord inkopen, waaraan de provincie zich gecommitteerd heeft in het kader van 100% duurzaam inkopen. Bij kwaliteitseisen moet onder andere worden gedacht aan voorwaarden op het gebied van veiligheid en bij eisen voor accessoires gaat het voornamelijk om comfort. De dienstauto is volgens de Arbowetgeving namelijk een officiële werkplek, wat bepaalde comfortvereisten met zich meebrengt. Mede door een beperkt marktaanbod van volledig elektrische auto's bleek er geen emissieloze dienstauto te voldoen aan deze eisen.

Losstaand van het niet voldoen aan de gestelde eisen, speelde bij de huidige keuze van nieuwe dienstauto's ook een discussie over de actieradius van emissieloze auto's. Een dienstauto rijdt jaarlijks ongeveer 65.000 kilometer en er is veelal geen tijd of een beschikbare laadpaal om tussen afspraken in elektrisch te worden opgeladen. Dit heeft consequenties voor de rittenplanning en het aantal in te zetten auto's. Het betekent namelijk dat er per auto minder ritten gepland kunnen worden en dat er naar verwachting meer auto's moeten worden geleased. Een volledig elektrische auto, die een beperkte actieradius heeft, is daardoor minder geschikt.

Bij de laatste aanschaf van onze poolauto's bleken er overigens wel emissieloze auto's aan de gestelde eisen te voldoen en zijn er – naast poolauto's op gas – ook twee volledig elektrische auto's aangeschaft.

De eerstvolgende aanschaf van dienstauto's voor het vervoer van gedeputeerden en de Commissaris van de Koning zal plaatshebben in 2020. Dan zal de voorkeur opnieuw uitgaan naar zo duurzaam mogelijke dienstauto's, mits deze voldoen aan andere functionele eisen en wensen die op dat moment aan de dienstauto's worden gesteld. Naar verwachting zal het aanbod van emissieloze auto's over drie jaar groter zijn dan bij de laatste aanschaf. Daardoor neemt de kans toe dat er een volledig elektrische auto zal voldoen aan de gestelde eisen en wensen.

Advies

Wij raden het voorstel in de huidige vorm af. Er kan niet worden gegarandeerd dat de dienstauto's van de gedeputeerden en de Commissaris van de Koning bij de eerstvolgende aanschaf worden vervangen door emissieloze auto's. De wens dat de dienstauto's bij de eerstvolgende aanschaf in 2020 emissieloos moeten zijn, zou wél kunnen worden meegenomen als wens. Er gelden echter ook andere functionele eisen en wensen voor de dienstauto's. Slechts als de markt dienstauto's aanbiedt die aan alle deze eisen voldoen, kunnen de dienstauto's worden vervangen door auto's die volledig elektrisch rijden.

Voorstel 8: te experimenteren met aanschaf van producten op levensduurkosten en daarin ook vermeden externe kosten te betrekken

Advies

Wij ondersteunen het voorstel. De aanpak op het gebied van duurzaam inkopen wordt in de eerste helft van 2017 gepubliceerd. Hierin is ook al aandacht voor het experimenteren met de aanschaf van producten op levensduurkosten, waarin ook vermeden externe kosten worden betrokken.

Voorstel 9: jaarlijks te rapporteren over de voortgang van voorgaande acties, in heldere taal, over concrete resultaten, in enkele A4'tjes

Advies

Wij ondersteunen het voorstel. De provincie zal jaarlijks in de bedrijfsvoeringsparagraaf in de begroting en het jaarverslag rapporteren over de voortgang van concrete actie in relatie tot de geformuleerde ambities op het gebied van duurzaam inkopen. De provincie heeft zich hier al aan gecommitteerd met de ondertekening van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen op 8 december 2016. Een van de verplichtingen uit het Manifest is dat de provincie jaarlijks in het (bedrijfsvoerings)jaarverslag rapporteert over de resultaten op het gebied van maatschappelijk verantwoord inkopen in relatie tot de ambities die zijn geformuleerd in het inkoopbeleid en het actieplan dat daaruit voortvloeit ter uitvoering van dit beleid.

Voorstel 10: zich te buigen over de 'Horizonmaatregelen' (middellange termijn) en een plan te formuleren hoe deze maatregelen binnen bereik van de provincie te brengen.

Advies

Wij ondersteunen het voorstel. Door ondertekening van het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen is de provincie verplicht om een MVI-actieplan openbaar te maken. Hierin is beschreven hoe algemeen geformuleerde MVI-doelstellingen uit het inkoopbeleid specifiek en meetbaar worden gemaakt en worden ingebed in de organisatie. De

maatregelen uit het actieplan kunnen worden vergeleken met 'horizonmaatregelen'.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,


provinciesecretaris
R.M. Bergkamp


voorzitter
E. Post

1 bijlage(n)

- Initiatiefvoorstel "Maatschappelijk verantwoord inkopen naar een hoger plan" van de fracties PvdD-CU-SGP